

**REPUBLIKA E SHQIPËRISË
INSTITUTI I ZHVILLIMIT TE ARSIMIT**

PROGRAMI I KURRIKULËS PËR GJIMNAZIN ME KOHË TË SHKURTUAR

FUSHA: GJUHË E HUAJ

LËNDA: GJUHË ANGLEZE

KODI: 3.1

PROGRAMI GJUHË ANGLEZE PËR KLASËN E 10-të

Koordinatori: ERIFILI HASHORVA

Tiranë, GUSHT 2010

Programi i gjuhës angleze për klasën 10-të, për gjimnazin me kohë të shkurtuar ka për qëllim të arrijë dhe të realizojë standardet e mësimdhënies, të mësimnxënies dhe të vlerësimit të nxënësit, në nivelin gjuhësor B1, sipas Kuadrit të Përbashkët Evropian për Gjuhët.

Mbështetur në filozofinë dhe në udhëzimet e Kuadrit të Përbashkët Evropian të Referencave për Gjuhët dhe në Kurrikulën Kombëtare të Gjuhëve Moderne për Arsimin Publik Parauniversitar, programi i klasës 10-të ravigëzon të gjitha njohuritë gjuhësore, ndërlëndore dhe ndërkulturore të përfuara nga klasa 3-të deri në klasën 9-të, duke nxjerrë në pah baraspeshën e njohjes së gjuhës angleze me nevojën e nxënësit për të thelluar këto dije dhe, njëkohësisht, për të rritur aftësitë e tij shprehëse në gjuhën angleze, drejt formimit të tij si përdorues prag i pavarur.

Programi ndërtohet mbi interesat dhe karakteristikat e grup-moshës dhe kontribuon në zhvillimin e pavarur, intelektual dhe socio-kulturor, të nxënësve.

Programi i gjuhës angleze për klasën 10-të ka për synim zhvillimin gjuhësor, intelektual dhe kulturor të nxënësit, në mënyrë që ai/ajo të jetë i/e aftë të përballojë të nxënësit gjatë gjithë jetës.

Ai synon të zhvillojë të menduarit kritik dhe pavarësinë e nxënësit, në klasë e jashtë saj, duke nxitur forma të ndryshme të punës individuale dhe të asaj në grup.

Njohuritë e përfuara në këtë program, si pjesë përbërëse e kurrikulës së re të AML-së, mundësojnë rritjen dhe forcimin e njohurive të nxënësit jo vetëm në gjuhën angleze, por edhe në lëndët e tjera, si, p.sh., në histori, gjeografi, biologji etj., duke i ndërthurur këto dije në mënyrë logjike. Kjo ndërthurje ndërlëndore merr një dimension të ri në përpjekjen për të përfuara dije të qëndrueshme dhe të vazhdueshme.

Këto dije, gjithashtu, e përgatisin nxënësin, të përballet me studime të mëtejshme, si dhe me punësimin brenda ose jashtë vendit.

Programi i gjuhës angleze për klasën 10-të është konceptuar dhe përpiluar në mënyrë të tillë që, me anë të dijeve që nxënësi, merr gjatë procesit mësimor, të zhvillojë personalitetin e tij/saj, duke rritur besimin dhe ndjenjën e përgjegjësisë ndaj vetes dhe shoqërisë.

1. SYNIMI I LËNDËS

Në këtë fazë të formimit, synimi i gjuhës së huaj është të pasurojë aftësitë e fituara në nivelet e mëparshme, në mënyrë që nxënës/i,-ja të arrijë nivelin B1, duke u aftësuar gjithnjë e më shumë si një përdorues prag i pavarur i gjuhës.

Programi i gjuhës angleze për klasën e 10-të **synon** që nxënësi:

- të ndërjegjësohet për aspektet kulturore dhe të reflektojë mbi ndryshimet mes praktikave kulturore të vendeve anglishtfolëse dhe kulturës amtare;
- të zhvillojë më tej aftësinë komunikuese dhe përdorimin e njohurive gjuhësore në situata praktike të jetës së përditshme;

- të forcojë ndërveprimin në situata reale dhe jashtëshkollore, lidhur me tematikën e trajtuar në situatat mësimore;
- të konsolidojë bashkëveprimin ndërmjet punës në grup dhe punës së pavarur individuale dhe krijuese;
- të thellojë njohuritë gjuhësore, perceptuese dhe shprehëse, përmes të cilave ai zgjeron njohuritë për botën dhe, në të njëjtën kohë, formohet intelektualisht.

2. OBJEKTIVA TË PËRGJITHSHËM

Programi i gjuhës angleze për klasën 10-të ka si objektiva të përgjithshëm të pasqyrojë dhe të ndërthurë njohuritë e gjuhës angleze me njohuritë e lëndëve të tjera, duke zhvilluar te nxënësi,

- të komunikojë lirshëm me shkrim dhe me gojë,
- të shprehet saktë me shkrim dhe me gojë,
- të jetë i aftë të lidhë situatat gjuhësore të krijuara në klasë me ato të jetës reale;
- të jetë i aftë të bej dallimet ndërmjet kulturave të ndryshme për t'iu përshtatur situatave të komunikimit ndërkulturor,
- të reflektojë mbi ndryshimet mes praktikave kulturore të vendeve anglisht-folëse, vendeve të tjera si dhe asaj amtare.

Objektivat e përgjithshëm përcaktohen e detajohen sipas aftësive të nxënësve në komunikim, në formim gjuhësor e kulturor. Ato vëzhgohen dhe maten nga mësuesit dhe vetë nxënësit.

Realizimi i këtyre objektivave është detyrim për përdoruesit e programit dhe për të gjithë nxënësit, çka do të thotë se atyre u mundësohet nxënia e njohurive të përshkruara në objektivat.

3. OBJEKTIVA

a) Objektiva sipas standardit në komunikim

Përshkrimi: Objektivat e standardeve në këtë fushë zhvillojnë më tej bazat e gjuhës, të cilat janë dhënë në ciklin e mesëm të ulët, si domosdoshmëri për një komunikim me një standard më të lartë gjuhësor. Nëpërmjet situatave të ndryshme, të përshtatshme për grup-moshën, kjo standardi i mundëson nxënës/it,-es të përftojë njohuri gjuhësore të nevojshme për të përballuar situata të komunikimit të përditshëm në një mjedis gjuhësor e kulturor anglishtfolës.

Standardi në këtë fushë pasuron dijet e përgjithshme të nxënës/it,-es dhe e përgatit atë emocionalisht për një përballje reale me gjuhën dhe kulturën.

	Objektiva
Komunikimi	<p>Në fund të klasës 10-të nxënës/i,-ja:</p> <ul style="list-style-type: none"> • të hamendësojë; • të ndjekë biseda; • të kuptojë thelbin;

	<ul style="list-style-type: none"> • të kuptojë detaje; • të sqarojë; <ul style="list-style-type: none"> • të këmbejë; • të miratojë; • të përcjellë informacion; • të shprehë pikëpamjet; • të krahasojë; • të bëjë dallimin; • të klasifikojë; • të shprehë ndërvarjen e veprimeve, të fakteve etj.; • të diskutojë; • të debatojë; • të tregojë; • të përsërisë; • të ndërveprojë; • të shkruajë; • të hartojë; • të përshkruajë; • të përmbledhë; • të nxjerrë përfundime <p>në situata të ndryshme, si, p.sh., jeta e përditshme, jeta në shkollë, bota përreth nesh, bota e komunikimit, jeta personale dhe shoqërore etj.</p>
<p style="text-align: center;">Veprimtaritë e Komunikimit</p>	<p>Në përfundim të klasës së 10-të, nxënës/i,-ja:</p> <ul style="list-style-type: none"> • të miratojë; • të kundërshtojë; • të kërkojë dhe të japë leje; • të urojë; • të bëjë hipoteza; • të shprehë keqardhje dhe dëshira; • të falë dhe të kërkojë falje; • të nxisë; • të shprehë pëlqime dhe mospëlqime <p>për përvoja të ndryshme, në situata të jetës së përditshme, si: festa, takime, ditëlindje, treg, vende të panjohura, shkollë, mbrëmje, ekskursione etj.</p>

b) Objektiva sipas standardit në Kulturë

Përshkrimi. Objektivat e standardit në këtë fushë parashikojnë ndërgjegjësimin e mëtejshëm kulturor ku nxënës/i,-ja i/e klasës së 10-të thëllon njohuritë për elementet e ndryshën të kulturës dhe i mishëron ato në mënyrën e sjelljes, përshkrimit, modelin e të treguarit të përvojës, të marrjes së fjalës, të dhënies së një këshille apo mendimi, me qëllim që nxënës/i,-ja të nxitet në përdorimin e shprehive të një kulture tjetër dhe në vendosjen e kontakteve të mëtejshme.

	Objektivat
Kultura.	Në përfundim te klasës së 10-të, nxënës/i,-ja: <ul style="list-style-type: none">• të përdorë sipas regjistrave të ndryshëm të gjuhës (zyrtare, miqësore, konfidenciale, normale, informale, etj) rregullat e mirësjelljes të popullit, gjuhën e të cilit mëson, (përdorim i nuancuar i urimeve, përshëndetjeve, fjalëve të urta, etj)• të shmangë format imperative duke i zbutur ato me kushtoren sa herë që shpreh një kërkesë; të dijë si të përdorë pasthirrat, etj• të njohë monumente të artit, personalitete, ngjarje të rëndësishme të historisë dhe të aktualitetit.• të mund të flasë për shijet e të rinjve, tregun, çmimet, modën, etj.• të njohë, kinemanë, apo këngën angleze dhe amerikane dhe të mund të bëjë komente mbi to (të shprehë admirimin, pëlqim, mospëlqim, shije të tjera)

c) Objektivat sipas standardit në formimin gjuhësor

Përshkrimi: Objektivat e standardit në këtë fushë e aftësojnë nxënës/in,-en të prodhojë elemente gjuhësore që i përkasin nivelit B1. Nëpërmjet situatave të ndryshme ligjërimore, nxënës/i,-ja nxitet të praktikojë struktura gramatikore të gjuhës angleze, si dhe të kuptojë lidhjen dhe përdorimin e saktë të tyre. Këtu vihet theksi në përpunimin e njohurive gramatikore të përfuara në nivelet e mëparshme gjuhësore, A1 dhe A2, e në përdorimin e tyre në situata më të ndërlikuara, si dhe në dhënien e strukturave të reja gjuhësore.

	Objektiva
Elemente gramatikorë	<p>Në fund të klasës 10-të nxënës/i,-ja:</p> <ul style="list-style-type: none"> • të dallojë; • të zgjedhojë; • të shkruajë; • të tregojë; • të riprodhojë; • të bëjë hipoteza; • të përdorë <p>foljen në kohë të ndryshme, formën veprorë dhe pësorë të saj, ligjëratën e drejtë, kushtoren, dëshiroren, kohoren, format me –ing të foljeve, lidhëzat, foljet frazale e modale, përemrat vetorë, dëftorë, pyetës dhe pronorë, rendin e fjalëve në fjali, mbiemrat dhe format e tyre, ndajfoljet dhe nyjat, nëpërmjet situatave të ndryshme nga jeta e përditshme.</p>

4. OBJEKTIVAT SIPAS AFTËSIVE GJUHËSORE

Aftësia	Objektiva
Të dëgjuarit	<ul style="list-style-type: none"> • Në fund të klasës 10-të nxënës/i,-ja të jetë i/e aftë: • të ndjekë pa vështirësi një ligjëratë të shkurtër të shqiptuar qartë, që i drejtohet atij/asaj në një bisedë të përditshme, duke kërkuar herë-herë përsëritjen e disa fjalëve e shprehjeve; • të identifikojë qëndrimet e folësve në diskutime për tema të njohura lidhur me shkollën, familjen dhe kohën e lirë, kur gjuha është e qartë dhe standarde; • të kuptojë thelbin e një diskutimi jo të ndërlikuar, të shqiptuar qartë e me shpejtësi normale; • të dallojë dhe të kuptojë me pak vështirësi çështjet kryesore në programet televizive dhe disa të dhëna faktike për tema të njohura; • të ndjekë, udhëzime teknike të thjeshta për përdorimin e një pajisjeje elektronike vetjake, si celular, USB etj.; • të kuptojë në përgjithësi informacionin që përmbajnë shumica e materialeve të regjistruara (CD, kasete audio ose video), tema e të cilave është

	<p>e interesit personal, gjuha e qartë e standarde dhe transmetimi i ngadaltë;</p> <ul style="list-style-type: none"> të ndjekë rrjedhën e një tregimi apo filmi, në të cilin subjekti mbështetet te veprimet dhe figurat.
Të lexuarit	<p>Në fund të klasës 10-të nxënës/i,-ja të jetë i/e aftë::</p> <ul style="list-style-type: none"> të formojë një kuptim të përgjithshëm mbi bazën e asaj që ka lexuar; të kuptojë në një nivel të kënaqshëm, tekste faktike mbi tema që lidhen me interesat e tij/saj; të ndjekë pa vështirësi përshkrimin e ngjarjeve, ndjenjave e dëshirave në letra personale; të përzgjedhë informacionin e duhur në materiale të përditëshme si letra, broshura e dokumente të shkurtër zyrtar; të identifikojë idenë kryesore në materiale të dhëna në gjuhë standarde apo në artikuj të drejtpërdretë gazetash mbi tema të njohura. të lidhë informacionin e një teksti me një informacion të jashtëm; të reflektojë për një tekst, duke identifikuar vlerat që përmban ai. të kuptojë udhëzimet e qarta e të drejtpërdrejta për përdorimin e një pajisjeje elektronike.
Të folurit	<p>Në fund të klasës 10-të nxënës/i,-ja të jetë i/e aftë::</p> <ul style="list-style-type: none"> të zhvillojë me lehtësi e pa përgatitje një bisedë të drejtpërdrejtë për tema të njohura si, p.sh., familja, shokët, shkolla e koha e lirë dhe të shkëmbejë informacionin e nevojshëm; të marrë pjesë në diskutime për tema të njohura, me një siguri të kënaqshme, shpesh duke riformuluar mendimin e tij apo duke kërkuar përsëritjen e disa fjalëve e shprehjeve ; të tregojë qartë përmbajtjen e një libri apo filmi, të japë mendime e të përshkruajë përshtypjet e tij; të përshkruajë shkurt planet, projektet dhe ambiciet e tij, duke dhënë arsye e shpjegime; të përshkruajë me hollësi një ngjarje të vërtetë dhe të shprehë qartë përshtypjet për të; të shprehë me mirësjellje bindjet dhe opinionet e tij, nëse është dakord ose jo dhe të mirëpresë ato të

	<p>shokëve;</p> <ul style="list-style-type: none"> • të kërkojë dhe të transmetojë me pak vështirësi informacionin e nevojshëm, duke kërkuar dhe ndjekur udhëzimet përkatëse; • të shprehet shkurt por rrjedhshëm, me një fjalor të larmishëm dhe me një shqiptim të mirë e përgjithësisht të saktë, për tema të përditshme, si shkolla, udhëtimet etj.; • të kërkojë e të japë sqarime në situata të paparashikuara të jetës së përditshme si dhe të ofrojë zgjidhjen e problemeve që shfaqen.
<p>Të shkruarit</p>	<p>Në fund të klasës 10-të nxënës/i,-ja të jetë i/e aftë::</p> <ul style="list-style-type: none"> • të shkruajë qartë tekste të strukturuar mirë, për tema të interesit vetjak; • të përshkruajë me disa detaje një ngjarje të vërtetë apo imagjinare, me fjalor të përshtatshëm për shkrimet treguese; • të kërkojë me shkrim informacionin e duhur për shërbime të ndryshme, duke paraqitur kërkesat e tij specifike për këtë shërbim; • të përshkruajë thjesht e saktë përmbajtjen e një libri ose filmi, duke dhënë mendimin e tij vetjak; • të shkruajë letra rreth përvojave të veta, duke motivuar ndjenjat, si: gëzim, trishtim, habi, keqardhje etj.; • të përshkruajë përmbledhtas dëshirat, ëndrrat, ambiciet dhe planet për të ardhmen; • të shkruajë raporte të shkurtra rreth një situatë të caktuar, duke parashtruar informacionin faktik e duke motivuar arsyet për veprim. • të kërkojë dhe të transmetojë përmes medieve elektronike informacionin e nevojshëm. • të përcjellë qartë përmes një shënimi një informacion të thjeshtë mbi një situatë problemore të papritur të jetës së përditshme.

5. KËRKESA TË GJUHËS ANGLEZE NDAJ LËNDËVE TË TJERA

Programi i gjuhës angleze për klasën 10-të mbështetet në integrimin ndër-lëndor, duke e shfrytëzuar atë për aftësimin në rritje të nxënësve në përdorimin e njohurive gjuhësore, në përgjithësi dhe të katër aftësive (dëgjimit, leximit, të folurit dhe të shkruarit), në veçanti.

Konceptet dhe njohuritë gjuhësore trajtohen e mësohen më mirë në kontekste të caktuara kuptimore, që lidhen ngushtë me fusha tematike të parashtruara në programin e gjuhës angleze dhe të trajtuara në lëndët e tjera.

Ndërthurja mes gjuhës së huaj dhe **matematikës** shprehet në mësimin e shifrave, të numrave dhe të veprimeve matematikore në gjuhën e huaj.

Lidhja e gjuhës së huaj me shkencat natyrore, p.sh. me **biologjinë**, reflektohet në trajtimin e fushës “Komunikimi dhe formimi kulturor”, ku trajtohen tema në lidhje me mjedisin, ushqyerjen, shëndetin etj.

Në lëndën e **TIK**-ut, nxënës/i,-ja të aftësohet të kuptojë dhe përdorë terminologjinë që lidhet me lëndën e TIK në funksion të prezantimit të informacioneve të ndryshme.

Me **artet** janë të lidhura ngushtë temat për sportin, muzikën, modën dhe pikturën, etj”.

Me **shkencat sociale** janë të lidhura tema si: miqësia, marrëdhëniet familjare, festat etj.,

Trajtimi ndërlëndor u shërben synimeve të përgjithshme të programit, si dhe realizimit të objektivave të linjave e të nënlinjave të tij, kryesisht për:

Edukimin intelektual: Përmes ndërthurjes së njohurive të ndryshme nxënës/it,-et arrijnë të zbulojnë, të analizojnë, të sintetizojnë dhe të vlerësojnë, duke rritur cilësinë e nxënies.

Edukimin mjedisor: Ndotja dhe mbrojtja e mjedisit janë tema që shoqërohen me fjalor e struktura gjuhësore, të cilat trajtohen jo si një qëllim më vete, por në një kontekst kuptimplotë dhe edukativ.

Edukimin kulturor dhe etik: Përmes lëndëve histori dhe gjeografi, nxënës/it,-et fitojnë njohuri, për vendet anglishtfolëse. Këto njohuri ndërthuren me dijet për kulturën e këtyre vendeve, për zakonet e doket e tyre, për mënyrën e jetesës etj. Këtu nuk mund të lihen pa përmendur edhe shprehjet etike të këtyre popujve. Nxënës/it,-et mësohen të ndërveprojnë në situata të ndryshme me sjellje etike të përshtatshme, që trajtohen përmes funksioneve gjuhësore, si: të kërkojnë falje e sqarime, të pyesin etj.

Edukimin për të drejtat e njeriut: Njohja e kulturave të vendeve anglishtfolëse realizohet e lidhur ngushtë me temat e barazisë sociale, të diskriminimit social, të respektit reciprok etj.

Atdhedashurinë: Duke njohur kulturat e popujve të vendeve anglishtfolëse, nxënës/it,-et bëjnë krahasime me kulturën amtare dhe ndërgjegjësohen për identitetin e tyre kombëtar.

6. KËRKESA PËR ZBATIMIN E PROGRAMIT

Programi i klasës së 10-të është një dokument zyrtar, dhe si i tillë ai është i detyrueshëm për t’u zbatuar nga të gjithë përdoruesit e tij (mësues, nxënës, drejtues të arsimit në shkollat e arsimit të mesëm, inspektorë të gjuhës angleze në drejtoritë arsimore të qytetit e të qarkut). Ky program mbështet në dokumente të rëndësishme si:

- Kuadri i Përbashkët Evropian të Referencave për Gjuhët e Huaja.
- Kurrikula Kombëtare e Gjuhëve Moderne për Arsimin Publik Parauniversitar.

- Standardet e arritjes.

A. Objektivat

Bazuar në orientimet mbi objektivat e arritjeve në procesin mësimor, është e rëndësishme që mësuesi të përshtatë veprimtarinë mësimore në vartësi të niveleve të ndryshme që nxënësit kanë në gjuhën angleze.

Objektivat e programit janë për të gjithë nxënësit dhe janë detyrim për përdoruesit e programit. Kjo do të thotë se që të gjithë nxënësve duhet t'u jepet mundësia që të nxënë çka përshkruhet tek objektivat. Realizimi i objektivave në tema, kapituj, njësi dhe renditja e tyre është zgjedhje e lirë e zbatuesit të programit.

B. Orët mësimore

Programi i gjuhës angleze për klasën 10-të është strukturuar sipas një formati, i cili jep standarde sipas fushave dhe objektiva për secilin standard fushe; gjithashtu programi jep dhe objektiva për çdo aftësi dhe aftësi të cilat synojnë çka mësuesi do të arrijë në përfundim të vitit shkollor për këtë lëndë.

Sasia e orëve mësimore është rekomanduese. Përdoruesit e programit duhet të respektojnë sasinë e orëve vjetore të lëndës, kurse janë të lirë të ndryshojnë me 10% (shtesë ose pakësim) orët e rekomanduara. Kjo do të thotë se mësuesi mund të vendosë të përparojë më ngadalë, kur vë re se nxënësit e tij hasin vështirësi të veçanta në përmbushjen e objektivave të kapitullit, por mund të ecë më shpejt, kur nxënësit e tij demonstronjë një përvetësim të kënaqshëm.

Në programin e lëndës së gjuhës angleze afërsisht **70%** e orëve mësimore totale janë për shtjellimin e njohurive të reja lëndore dhe **30%** e tyre janë për përpunimin e njohurive (gjatë vitit dhe në fund të vitit shkollor).

Shpërndarja e orëve mësimore

Shpërndarja e orëve mësimore në programin e klasës 10-të do të zhvillohet me 2 orë mësimore në javë: **36 x 2 = 72 orë vjetore** dhe shpërndarja e orëve të planifikuara është si më poshtë, por mësuesi është i lirë të bëjë kombinimin e tyre duke mos u bazuar në renditjen e tabelës së orëve.

Komunikimi dhe formimi kulturor zë 50 orë, të cilat ndahen sipas objektivave që u përgjigjen: në 35 orë mësimore për kulturën dhe komunikimin (nga të cilat 70% e tyre, që përbëjnë 25 orë do të jenë për trajtimin e lëndës së re, kurse 30% e tyre që përbëjnë 10 orë do të shërbejnë për përpunimin e njohurive të reja), me përpunim do të kuptojmë, p.sh përforcimin e informacionit të marrë në temat përkatëse ose ushtrime rreth këtij informacioni dhe 15 orë do të jenë për aktet dhe funksionet e komunikimit (nga të cilat 70% e tyre që përbëjnë 11 orë do të shërbejnë për njohuritë e reja), kurse 30% e tyre, d.m.th 4 orë mësimore, do të përdoren për përpunimin e njohurive. Këtu mësuesi bën përpunim njohurish për integrimin tërësor të lëndës, d.m.th. jep detyra komplekse për njohuritë sipas aftësive dhe objektivave. Orët e përgjithshme për përpunimin e lëndës

janë 22 orë nga të cilat 8 orë do të përdoren për përpunimin e të gjithë lëndës, ku vlerësimi tërësor i lëndës zë vendin e tij (p.sh. 2 orë mund të përdoren për përsëritje dhe 6 orë për vlerësimin me shkrim e me gojë të dijeve që kanë përfutuar nxënësit gjatë procesit të nxënies).

Formimi gjuhësor zë 22 orë. Gjatë këtyre orëve mësuesi shtjellon në bashkëveprim me nxënësin njohuritë gramatikore dhe ushtrime gjuhësore, gramatikore e leksikore (nga të cilat 70% e tyre që përbëjnë 14 orë mësimorë, do të shërbejnë për trajtimin e strukturave të reja, kurse 30% e tyre që përbëjnë 8 orë, do të shërbejnë për rimarrjen, përpunimin dhe përforcimin e tyre). Programi i klasës 10-të orienton gjithë procesin e mësimdhënies e të nxënies së gjuhës angleze në nivelin B1

Përpunimi i njohurive

Përpunimi i njohurive ka për qëllim rimarrjen dhe përforcimin e informacionit të marrë gjatë trajtimit tematik të përmbajtjes ose përsëritjen e elementeve të ndryshëm gjuhësor.

Përpunimi i njohurive përmban:

- përsëritjen e njohurive-bazë (konceptet themelore);
- testimin e njohurive-bazë;
- integrimin e njohurive të reja të lëndës me njohuritë e fituara më parë;

Gjatë përpunimit të njohurive duhet t'i kushtohet kohë e posaçme kultivimit të:

- aftësive të përgjithshme, si: të komunikimit, të menaxhimit të informacionit, të zgjidhjeve problemore dhe të të menduarit kritik e krijues;
- aftësive gjuhësore, të dëgjuarit, të lexuarit, të folurit dhe të shkruarit;
- formimit të qëndrimeve, si qëndrimin etiko-social dhe gjatë punës në grupe të vogla nxënësish.

Në orët mësimore, që i përkasin përpunimit të njohurive, mësuesi zhvillon edhe tema me nismën e tij ose me kërkesën e vetë nxënësve. Këto tema mund të nxiten nga ngjarje aktuale ose thjesht nga kureshtja e nxënësve.

Gjatë orëve të përpunimit të njohurive, nxënësve duhet t'u krijohet mundësia të punojnë detyra tematike e projekte kurrikulare, të zgjidhin situata problemore nga jeta etj.

Metoda dhe strategji të mësimdhënies/nxënies

Programi i klasës 10-të orienton gjithë procesin e mësimdhënies e të nxënies së gjuhës angleze në nivelin B1.

Mësuesi është i lirë të përdorë një larmi metodash e strategjish të mësimdhënies/nxënies, për t'ua përshtatur nevojave të nxënës/it,-es në klasa të ndryshme. Ai i kombinon këto metoda gjatë procesit mësimor dhe i përshtat ato në bazë të zhvillimit në rritje të kompetencave gjuhësore dhe të zhvillimit të pavarësisë së nxënës/it,-es në vijueshmëri të këtij procesi.

Mësimdhënia ka në qendër të saj metodën e komunikimit, metoda me bazë detyrën, metoda funksionale dhe atë të situatave sa më afër jetës reale etj. Këto metoda realizohen nëpërmjet strategjive dhe teknikave të ndryshme, sipas aftësive gjuhësore (dëgjimi, të folurit, të lexuarit, të shkruarit).

Të dëgjuarit

Për të zhvilluar aftësinë e të dëgjuarit nxënësi ushtrohet të ndjekë këto strategji:

- të mbajë shënime gjatë dëgjimit;
- të klasifikojë çështjet që dëgjon;
- të përqendrohet e të zbulojë detaje të thjeshta;
- të hamendësojë çfarë flitet në magnetofon;
- të bëjë lidhje mes asaj që dëgjon dhe materialit vizual;
- të dëgjojë një tregim, këngë, etj, disa herë për të kuptuar idenë kryesore duke u përqendruar në fjalët që njeh;
- të përqendrohet tek kërkesa e dëgjimit;
- të përcaktojë qëllime dhe objektiva për zhvillimin e aftësisë së dëgjimit.

Të folurit

Për të zhvilluar aftësinë e të folurit nxënësi ushtrohet të ndjekë këto strategji:

- t'i kërkojë folësit të përsërisë çfarë tha, në rast moskuptimi;
- të kërkojë ndihmën e bashkëfolësit kur nuk di kuptimin e ndonjë fjale apo shprehjeje;
- të përdorë shprehje si: Mm, well, dhe pauza, gjeste etj., me qëllim që të fitojë kohë në gjetjen e fjalës së duhur;
- të përsërisë një pjesë të asaj çka thotë bashkëfolësi për t'u siguruar për kuptimin e mesazhit që përcillet;
- të pyesë bashkëbiseduesin për të bërë të qartë atë që është thënë;
- të bëjë bisedë të ndërsjellët me bashkëbiseduesin.

Të lexuarit

Për të zhvilluar aftësinë e të lexuarit nxënësi ushtrohet të ndjekë këto strategji:

- të kërkojë të dhëna që e ndihmojnë për të parashikuar përmbajtjen e tekstit si: figura, titulli i mësimi etj.;
- të lexojë tekstin për herë të dytë që të hamendësojë kuptimin e fjalëve të panjohura;
- të lexojë pyetjet rreth tekstit dhe të mendojë për përgjigjet e mundshme;
- të gjejë përgjigjet e pyetjeve në tekst, duke ju rikthyer disa herë leximit;
- të lexojë tekstin dhe të nxjerrë kuptimin kryesor.

Të shkruarit

Për të zhvilluar aftësinë e të shkruarit nxënësi ushtrohet të ndjekë këto strategji:

- të mbajë shënime për informacionin që i duhet të përfshijë në detyrën e caktuar;

- të planifikojë paragrafët duke shkruar idenë kryesore të secilit paragraf;
- të plotësojë paragrafët me informacion mbështetës si: shembuj, sqarime etj.;
- të kontrollojë lidhjen logjike të paragrafëve, duke përdorur lidhëzat përkatëse;
- të këmbëjë punën e tij më atë të shokut.

Parime për zbatimin e programit

Zbatimi i programi mbështetet në parimet e mëposhtme:

Vendosjen e nxënësit në qendër të vëmendjes.

Programi merr parasysh nxënësin, njohuritë e tij, aftësitë e grup-moshës, interesat, talentin dhe përvojat vetjake. Kjo reflektohet së pari, në përzgjedhjen e temave që trajtohen, së dyti në përdorimin e strategjive që e nxisin nxënësin të veprojë me gjuhën së treti, në përfshirjen e tij në vlerësimin dhe vetëvlerësimin e dijeve të përfutuara.

Krijimin e mjedisit të të nxënës

Krijimi i një mjedisi shkollor fizik, emocional, sfidues dhe jofrenues për procesin mësimor, ku nxënësi ndjehet i sigurt, mundëson një mësimdhënie dhe nxënie që plotëson ndjeshëm nevojat dhe objektivat e përcaktuara më parë.

Organizimin e klasës

Mësuesi përdor mënyra të ndryshme të organizimit të klasës që krijojnë e ruajnë një mjedis mbështetës dhe rrisin motivimin e nxënësve. Organizimi i mësimin mundëson punën në grupe dhe nxit lirshmërinë e nxënësve. Atyre u krijohen mundësi apo lehtësi për të eksploruar në gjuhë, për të eksperimentuar në të, për ta përdorur atë në përputhje me nevojat e tyre. Atmosfera e klasës është mbështetje dhe respekt për përgjigjen e nxënësit si nga mësuesi, ashtu edhe nga nxënësit e tjerë. Nxënësi ndërkohë mëson edhe nga shokët e tij. Herë pas here nxënësi punon në mënyrë të pavarur, duke menduar vetë për zgjidhjen e një problemi.

Të mësuarin bashkëveprues

Nxënësit gjatë orëve të gjuhës së huaj shpesh nxiten të punojnë së bashku. Detyrat e përbashkëta u sigurojnë nxënësve më shumë kohë për të folur me njëri-tjetrin, ndihmojnë të folurit e rrjedhshëm dhe zhvillojnë shkathtësi sociale. Njëherazi edhe shkalla e zotërimit të gjuhës rritet. Puna në grupe ndihmon gjithashtu në shoqërimin e nxënësve, i bën ata bashkëveprues me njëri-tjetrin dhe me mësuesit, nxit tolerancën ndaj mendimit të tjetrit, si dhe ndikon në përdorimin e formave demokratike për të ndarë përgjegjësitë dhe punën.

Përdorimin e gjuhës në klasë

Gjuha angleze është mbizotëruese gjatë orës së mësimi. Mësuesi që është nxitësi dhe mbështetësi kryesor i përdorimit të gjuhës angleze në klasë, minimizon në maksimum përdorimin e gjuhës amtare.

Të mësuarin e gramatikës

Nevojat e veçanta për komunikim mbështeten në gramatikën komunikuese. Nxënësit mësojnë gramatikën në shërbim të komunikimit. Në këtë nivel jepet një sasi e vogël rregullash gramatikore për t'u mësuar, gjithmonë në mënyrë të tillë që nxënësit të mund të përdorin format gramatikore për qëllime komunikimi. Gramatika jepet dhe mësohet në mënyrë induktive nëpërmjet materialeve autentike. Nxënësit, gjatë të gjithë procesit të nxënies, ekspozohen ndaj dukurive të reja gramatikore.

Qortimin e gabimeve

Gabimet duhet të qortohen, por kjo në kohën dhe vendin e duhur. Vërejtjet, këshillat dhe qortimet e mësuesit, të shokëve ose dhe të vetë nxënësit ndihmojnë për të nxitur vetëbesimin dhe vetërespektin. Qortimi pa kriter mund të çojë në frenimin e iniciativës, heqjen e dëshirës për të folur, shkurajimit, madje mund të rrezikojë edhe ecurinë e mëtejshme të mësimi. Mësuesi ndërhyr me takt, dhe, duke përdorur forma të larmishme qorton më shpesh kur nxënës/it-et praktikojnë strukturat gramatikore dhe më rrallë kur nxënësit janë duke punuar në grup, kur janë duke debatuar apo duke diskutuar për tema të ndryshme.

Puna e diferencuar me nxënësit

Më qëllim që metodat e mësimdhënies dhe të nxënies dhe parimet e strategjitë mbi të cilat realizohen këto metoda të kenë arritje sipas standardeve të përcaktuara, mësuesi planifikon punën e diferencuar me nxënësit.

Duhet të pranohet se niveli i formimit të aftësive të nxënësve që i nënshtrohen programit të gjuhës angleze të klasës 10-të nuk është i njejtë për të gjithë nxënësit. Arritja e rezultateve të kërkuara nga programi për të gjithë nxënësit kërkon që mësuesi të marrë para sysh nivelet e ndryshme që ekzistojnë në klasë. Kjo gjë ndodh për arsye objektive ose subjektive. Prandaj, mësuesi planifikon punën e tij të diferencuar lidhur me metodat e mësimdhënies, me ecurinë e nxënësve gjatë gjithë procesit mësimor, si dhe me format e ndryshme të vlerësimit.

Mësuesi njihet mirë që në fillim me përbërjen e klasës së tij dhe me problemet që kanë nxënësit. Mësuesit kanë të bëjnë me adoleshentë dhe, për këtë arsye, ata ndeshen edhe me shumë probleme të moshës së tyre, si: temperament impulsiv, të ashpër në komunikim, ndonjëherë agresiv, dorëzim para një detyre të dhënë etj.

Me qëllim që t'i tërheqë të gjithë nxënësit në mësim, mësuesi duhet të përdorë disa *teknika*, si:

- të ketë vullnetin dhe dëshirën për t'i dëgjuar dhe për t'u dhënë përgjigje nxënësve;

- të ndjekë klasën në çdo hap, brenda dhe jashtë saj;
- të ndajë përgjegjësitë atje dhe atëherë kur duhet, për çështje vendimmarrjeje, detyra shtëpie apo klase, detyra me shkrim etj;
- të japë vazhdimisht përshkrime të punës së nxënësve;
- të kërkojë prej tyre vlerësime të punës së tij, me qëllim që të reflektojë ndaj dobësive.

Nxënësit kanë nevojë për një siguri profesionale dhe njerëzore në klasë, prandaj mësuesi përdor metoda të larmishme dhe gjithëpërfshirëse demokratike, duke siguruar një mjedis të rregullt brenda normave dhe rregullave të shkollës.

7. VLERËSIMI

Zbatimi me rigorozitet i udhëzimeve për përdorimin e programit të klasës së 11^{të} bën të mundur vënien në praktikë të një mënyre vlerësimi bashkëkohore të dijeve të nxënës/it,-es, d.m.th. me bazë vlerësimin komunikativ me shkrim dhe me gojë gjatë gjithë procesit mësimor. Kjo metodë vlerësimi, mbështetur në Kuadrin e Përbashkët Evropian të Referencave për Gjuhët dhe në Portofolin Evropian për Gjuhët, jo vetëm përshkon gjithë procesin mësimor, por shërben edhe për përmirësimin e këtij procesi.

Kur vlerësimi mbështetet në aktivitetet e organizuara në klasë, të parashikuara në program, në përputhje me objektivat e tij, ai siguron:

- një matje të rregullt të ecurisë së nxënës/it,-es në gjuhën angleze;
- një informacion për rivlerësim të përmbajtjes lëndore, si dhe cakton detyrat për të ardhmen;
- një përmirësim të njohurive të nxënës/it,-es;
- një përgjegjshmëri të të gjithë pjesëmarrësve në procesin e mësimdhënies/nxënies (nxënës, mësues të gjuhës angleze dhe ndërlëndorë, drejtorja e shkollës, inspektori i arsimit për gjuhën angleze dhe detyrimisht edhe prindërit).

Vlerësimi mbështetet tërësisht në objektivat e programit lëndor dhe mësuesi nuk ka të drejtë të vlerësojë nxënës/in,-en për ata objektiva të arritjes që nuk përshkruhen në program.

Objektiv i vlerësimit nuk janë vetëm njohuritë dhe aftësitë, por edhe qëndrimet e nxënësve, si qëndrimet etiko-sociale në përgjithësi dhe ato të bashkëpunimit me të tjerët, në veçanti. Vlerësimi i nxënës/it,-es duhet të jetë sa më objektiv dhe i matshëm. Asgjë nuk është më nxitës, sesa suksesi i arritur duke u përballur me gjendjen reale në të cilën ndodhet një nxënës/e. Mësues/i,-ja monitoron dhe vlerëson detyrat, duke përcaktuar objektiva të qartë. Mësues/i,-ja përdor vetë dhe ndihmon edhe nxënësit që të përdorin një larmi mënyrash vlerësimi.

Vlerësimi mund të organizohet në disa forma:

Vlerësimi i dijeve (ose i niveleve), ku përfshihet vlerësimi i objektiveve specifike. Ky vlerësim ka lidhje me atë çka është mësuar gjatë një jave, muaji ose semestri, pra me punën që është bërë me tekstin dhe programin. Vlerësimi i dijës është i bazuar në orën e mësimit. Kështu, ai i përgjigjet një vështrimi të brendshëm. Ky lloj vlerësimi është pozitiv për faktin se është më afër përvojës së nxënës/it,-es

Vlerësimi i kapaciteteve (ose i zbatimit të aftësive, ose i performancës) që është vlerësimi i asaj çka nxënësit mund të bëjnë ose dinë në raport me zbatimin e saj në jetën e

përditshme dhe i lejon çdonjërit të pozicionohet aty ku e meriton, pasi rezultatet janë më se të dukshme.

Vlerësimi mund të bëhet individual ose në grup, në klasë ose jashtë saj. Nxënës/i,-ja vlerësohet me notë, ndërsa demonstroi arritjet e tij/saj me gojë, me shkrim, ose nëpërmjet veprimtarish e produktesh të tjera, si: vallëzon, eksperimenton, prodhon një maket etj.

Vlerësimi me shkrim dhe me gojë klasifikohet në:

Vlerësim formues, me anë të të cilit merret informacion rreth asaj që është arritur nga nxënës/i,-ja në formimin e tij/saj gjuhësor, në përputhje me objektivat e caktuar.

Vlerësim diagnostikues, i cili bëhet në mënyrë të vazhdueshme, për të marrë informacion rreth përgatitjes ditore dhe përvetësimit të materialit gjuhësor të dhënë më parë. Gjithashtu, ai jep informacion për efektivitetin e të nxënësit dhe ndihmon në ecurinë e mëtejshme të mësimdhënies/nxënies.

Vlerësim i planifikuar mbi bazën e realizimit të objektivave të fushës, pra në bazë kapitulli. Ky vlerësim bëhet me notë dhe realizohet në fund të çdo mësimi përsëritës.

Vlerësim motivues, ndihmon për të nxitur dëshirën e nxënës/it,-es për mësimin e gjuhës angleze. Ky vlerësim është i vazhdueshëm dhe gjatë gjithë procesit mësimor. Mësues/i,-ja realizon këtë lloj vlerësimi duke gjetur shprehjet e duhura motivuese, si p.sh.: *mirë, shumë mirë* etj., dhe duke përdorur materiale që nxisin vlerësimin motivues të nxënësit, p.sh.: përgatitja e dosjes së arritjeve të nxënës/it,-es si pjesë e portofolit evropian të gjuhëve, ku ai vendos certifikata, provime, projekte, dëshmi etj. që provojnë ecuri të tij në gjuhë.

Vlerësimi përfundimtar

Në përfundim të semestrit të parë, për çdo nxënës/e dhe lëndë përlllogaritet nota semestrale dhe në përfundim të vitit shkollor, nota vjetore. Nota e semestrit të parë dhe ajo vjetore përlllogariten duke pasur si të dhëna fillestare të gjitha notat e nxënës/it,-es të shënuara në regjistër. Notat gjatë vitit shkollor nuk kanë të njëjtën peshë në njehsimin e notës semestrale dhe asaj vjetore. Peshë e një note përcaktohet nga lloji i saj.

Janë katër lloje:

- vlerësimet e përditshme,
- provimet periodike me shkrim,
- punimet e nxënësve,
- provimi përfundimtar (nëse mësuesi e zhvillon edhe këtë)

Duhet treguar kujdes që:

- Para testimit duhet bërë një model, që t'u tregohet nxënësve se si do të bëhet testimi.
- Caktohen më parë qëllimet e testimit për të kaluar më pas në zhvillimin e tij.
- Vlerësimi mund të jetë individual ose në grup.
- Në rastet kur testet hartohen me pyetje të llojeve të ndryshme, ato grupohen sipas llojit të tyre p.sh.: pyetje me zgjedhje të shumëfishtë bashkë, ato me çifitim bashkë e kështu me radhë.
- Është mirë që pyetjet në test të renditen sipas shkallës së vështirësisë së tyre. Zakonisht në një test, (p.sh.: në fund të një kapitulli) kërkohen që 40% të pyetjeve

të jenë të nivelit të parë, 40% të nivelit të dytë dhe 20% të nivelit të tretë. Numri i pyetjeve në test varet nga ajo çka duhet testuar (një mësim, kapitull apo një koncept).

Disa udhëzime për vlerësimin.

Është e domosdoshme që mësues/i,-ja të mos përdorë vetëm një formë vlerësimi, por larmi formash. Ato duhet t'u krijojnë nxënësve mundësi të vlerësohen në atë mënyrë që është e përshtatshme për çdo individ. Kështu, p.sh.: një nxënës/e përgjigjet më mirë me gojë, një tjetër me shkrim, njeri i shpreh bukur dhe me emocion mendimet në një pyetje të hapur, një tjetër jo dhe e ka të lehtë në pyetjet e mbyllura etj.

Vlerësimet e përfundimeve të nxënësve të trajtohen me kompetencë e jo si mesatare aritmetike e notave të vlerësimit formues.

Të kihet parasysh që përparimi i nxënës/it,-es dhe një gjykim përmbledhës në përfundim të periudhës bazuar në objektiva, përbën vlerësimin përfundimtar. Vonesat e dhënies së përfundimeve të vlerësimit dhe analiza e tyre nga mësues/i,-ja e ulin shumë vlerën e korrigjimit të gabimeve.

Shënime të jenë të thjeshta, por të pasura. Është e domosdoshme që përveç regjistrit të klasës, mësues/i,-ja të mbajë shënime të tjera për punën e çdo nxënës/i,-e. Ato ndihmojnë në njohjen dhe në vlerësimin e arritjeve, në diagnostimin e në riparimin e vështirësive dhe lehtësojnë vlerësimet përmbledhëse.

Vlerësimi i nxënësit përshkon gjithë procesin mësimor dhe shërben për përmirësimin e këtij procesi. Vlerësimi i nxënësit nuk ka për qëllim të vetëm vendosjen e notës dhe as nuk përfundon me vendosjen e saj.

Vlerësimi në lëndën e gjuhës se huaj do të fokusohet në aftësinë e zotërimit të koncepteve kyç të gjuhës se huaj dhe të aplikimit të këtyre koncepteve. Vlerësimi i aftësive do të vërë theksin në sjelljen e nxënësve në një punim të caktuar, sjelljen në grup dhe aftësinë e tyre për të përdorur burime të ndryshme për marrjen e informacionit në gjuhë të huaj si dhe vlerësimin në mënyrë kritike të këtij informacioni.

Vlerësimi mbështetet tërësisht në objektivat e programit lëndor dhe mësuesi nuk ka të drejtë të vlerësojë nxënësit për ato objektiva të arritjes që nuk përshkruhen në program.

Objektiv i vlerësimit nuk janë vetëm njohuritë dhe aftësitë, por edhe qëndrimet e nxënësve, si qëndrimet etike e sociale në përgjithësi dhe ato të bashkëpunimit me të tjerët, në veçanti.

Mësues/i,-ja zhvillon vetë si dhe ndihmon nxënësit dhe së bashku zhvillojnë një larmi mënyrash vlerësimi.

Metodat e vlerësimit të përdorura në gjuhë të huaj do të përfshijnë:

- teste me shkrim për të kontrolluar arritjet e nxënësve në lidhje me objektivat e programit,
- monitorimin e punës në grup të nxënësve,
- punët eksperimentale, raportet e punës,
- projektet, prezantimet e kërkimeve.

Vlerësimi mund të bëhet individual ose në grup, në klasë ose jashtë saj. Mësues/i,-ja nuk e ka të detyrueshëm vlerësimin me notë të nxënësve në çdo orë mësimore.

Si rregull, nxënësit dhe mësuesit duhet të bashkëbisedojnë lirshëm si partnerë rreth përvetësimit të materialeve mësimore të zhvilluara në klasë dhe kryerjes së detyrave jashtë klase. Herë pas here, mësues/i,-ja duhet të vlerësojë me notë, duke ua bërë të qartë nxënësve, që në fillim, qëllimin e vlerësimit dhe kriteret e tij.

Vlerësimi me shkrim shërben për aftësimin e nxënësve në komunikimin me shkrim dhe mund të realizohet jo vetëm me laps e letër, por edhe në rrugë elektronike. Mësues/i,-ja vlerëson nxënës/in,-en me notë për parashtrimet me shkrim në provimet periodike me shkrim dhe në prezantimet me shkrim të punimeve të tij/saj, të zhvilluara vetë ose në grup. Mësues/i,-ja planifikon provime periodike me shkrim për blloqe të gjera orësh mësimore, që përbëhen nga një apo disa kapituj, të cilët i bashkojnë objektiva të ndërlidhura të nxënësve. Në përshtatje me qëllimin e vlerësimit me shkrim, ai/ajo përdor lloje të ndryshme testesh, që nga minitestet disa minutëshe për një objektivi të veçantë të nxënësve, tek ato njëorësh. Planifikohen teste me alternativa ose zhvillim, detyra tematike, projekte kurrikulare etj.

Vlerësimi në gjuhë të huaj do të fokusohet në aftësitë e nxënësve në lidhje me të kuptuarit dhe përdorimin e këtyre njohurive.

Portofoli i nxënës/it.-es, si një mundësi vlerësimi e vetëvlerësimi, është një koleksion i punimeve përgjatë vitit shkollor për lëndën. Portofoli i nxënës/it.-es mund të përmbajë provime me shkrim, detyra tematike, projekte kurrikulare, fotografi e produkte të veprimtarive kurrikulare. Përzgjedhjet për portofolin bëhen nga nxënës/i,-ja, ndërsa mësues/i,-ja rekomandon.

Çrregullime të diagnostikuara, si: disleksia, vështirësi të veçanta gjuhësore, p.sh.: të nxënësve të ardhur rishtas nga emigracioni, merren parasysh nga mësues/i,-ja, duke u mundësuar këtyre nxënësve të vlerësohen me mënyra të posaçme, përjashtuar vlerësimin me shkrim apo me gojë.

Në punime të nxënësve me grupe të vogla, mësuesi parashtron peshën e vlerësimit me notë të grupit në tërësi dhe të secilit nxënës në veçanti sipas detyrave të tij/saj në grup.

Vetëvlerësimi:

Vetëvlerësimi është një tjetër element i rëndësishëm i vlerësimit në mësimin e gjuhës angleze, ku secili nxënës/e jep gjykimin për zotësinë e vet. Vetëvlerësimi është një plotësues i domosdoshëm i vlerësimit nga mësues/i,-ja dhe nga provimet, madje dhe nga prindërit e institucione të tjera vlerësuese.

Vetëvlerësimi ka efekt kur:

- u referohet normave dhe kapacitetit që Kuadri i Referencave për Gjuhët parashtron për grupmoshën e nivelin e tyre,
- është i lidhur me një përvojë të veçantë, gjuhësore e ndërkulturore.

Vënia e synimeve të qarta në program, mundëson vetëvlerësimin e tyre në vazhdimësi. Si mjet në vlerësim dhe vetëvlerësim shërben Portofoli Evropian i Gjuhëve (PEGJ), që me anë të tri pjesëve të tij: Pasaportës Gjuhësore, Biografisë gjuhësore dhe Dosjes, nxisin nxënësve të mendojë mbi nivelin e tij gjuhësor, duke vetëvlerësuar njohuritë e marra, dhe dokumentimin e arritjeve të tij gjuhësore të cilat mund të jenë: provime me shkrim, detyra tematike, certifikata, projekte kurrikulare, fotografi e produkte të veprimtarive kurrikulare.

PEGJ-i është dokumenti që çdo nxënës që mëson një gjuhë ose ka mësuar një gjuhë, i cili është në shkollë ose jashtë saj, mund të shënojë njohuritë e tij gjuhësore dhe eksperiencat kulturore. PEGJ-i nxit çdo nxënës të mësojë më shumë gjuhë, edhe në nivele modeste dhe të vazhdojë t'i mësojë ato gjatë gjithë jetës. PEGJ-i nxit nxënësin të përmirësojë mësimin dhe kapacitetin e vlerësimit të aftësive të tij në fushën e gjuhëve. Përdorimi i PEGJ-it favorizon lëvizjen në Evropë duke informuar aftësitë për gjuhët në mënyrë të qartë dhe të krahasueshme në nivel ndërkombëtar. PEGJ-i kontribuon në mirëkuptimin reciprok në Evropë nëpërmjet eksperiencës së kulturave të tjera dhe me ndihmën e kapaciteteve të komunikimit në shumë gjuhë.

- Nxënësit vlerësojnë punën e tyre në çifte. Më pas mësues/i,-ja dhe nxënësit bëjnë komentin përfundimtar.
- Nxënësit, gjithashtu, vlerësojnë punën e njëri-tjetrit në grupe, duke marrë role të ndryshme, madje dhe pa nevojën e ndihmës së mësuesit.
- Nxënës/i,-ja mban shënim arritjet e tij/saj, duke përdorur edhe gjuhën amtare.
- Mësues/i,-ja bisedon me nxënës/in,-en individualisht dhe i tregon arritjet.
- Interesi më i madh i vetëvlerësimit qëndron në faktin se ai është faktor motivimi dhe ndërgjegjësimi; ai i ndihmon nxënësit të njohin pikat e tyre të forta dhe të dobëta dhe kështu, të organizojnë më mirë të nxënët e tyre. Nga vetëvlerësimi përfiton si nxënës/i,-ja, ashtu edhe mësues/i,-ja.